

Det ærede Medlem saa jo meget skeptisk paa denne Sag, han tvivlede overhovedet om, at der kunde komme noget ud der af, og han forbeholdt sig al Frihed med Hensyn til mørke Spaadomme. Jeg vil for saa vidt give det ærede Medlem Ret, som man jo heller ikke i denne Sag eller overhovedet i Politik skal tage sin Hat af, før man ser Manden; og jeg finder ogsaa, at et passende Maal af Skepsis kan være paa sin Plads. Dog forekommer det mig, at det ærede Medlem ser for mørkt paa Sagen, og navnlig tror jeg, det gælder det Hovedspørgsmaal, om denne Sag her har en almen social Karakter. Jeg fremhævede forleden, at det som efter mit Støn burde høre denne Sag frem, var dette, at det ikke var et særligt Landbospørgsmaal eller Agrarspørgsmaal, men et almindeligt dansk, socialt Spørgsmaal, der skulde vise sig deri, at man ikke alene forbedrede Vilkaarene for Landarbejderne, men ogsaa støttede Arbejdere i Byerne eller i det hele taget Købstadsbefolkningen, derved at man standfede den Overflod af Folk, som nu strømme til Byerne fra Landet. Nu siger det ærede Medlem, at han slet ikke tror, at man overhovedet kan vende denne Strøm om, men der tror jeg, det ærede Medlem ser for mørkt. Hvad er det, der driver den store Strøm fra Landet til Kjøbenhavn, for ikke at tale om Amerika? Det er det, at de have Indtækt af, at de der ville saa bedre Vilkaar, og dette Indtækt vil trænge sig stærkere frem, saa længe man maa sige, at det er tarvelige Kaar, de have i deres Hjem, det er utvivlsomt. Hvis Vilkaarene paa Landet, navnlig for Landarbejderne, vare bedre, saa vilde de Fristelser, som de store Byer udøve med Hensyn til bedre Livsvilkaar, ikke virke saa stærkt. Hvis man kunde naa op i Højde med den store Landboreform med Hensyn til Landarbejderne, hvis vi, ligesom det foregaaende Aarhundrede skabte 50,000 selvstændige Hjem blandt Bønderne, i Løbet af en Menneskealder, kunde skabe 50,000 selvstændige Hjem for Landarbejderne, saa tvivler jeg ikke om, at mange af de Elementer, der vandrer ud — og det er for en stor Del de bedste — sikkert nok vilde blive hjemme paa Landet, naar der hødes dem gode og antagelige Vilkaar der. Jeg tror derfor, at det ærede Medlem for Kristianshavn (Hør-dinn) uaagtet jeg erkender, at det er rigtigt at se med noget Forbehold paa Sagen, dog ser for mørkt, naar han ikke tror, der er noget at gøre. I alt Fald vil han vist give mig Ret i, at den eneste Maade, hvorpaa man kan vente at gøre noget, er derved, at man gør noget for Landarbejderne, og hvis

det er rigtigt, at Landarbejderen staar sig bedre, naar han har en 3—4—5 Tdr. Land og sin Ko at malke og sin Gris at slagte hvert Aar, end naar en Mand sidder i en Snderstestue, hvor han ikke har andet end sin Dagløn hver Dag, saa vil det ærede Medlem give mig Ret i, at dette er en Opfordring for mange Landarbejdere til at blive paa Landet, medens de nu vandrer til Kjøbenhavn og Amerika. Det var den Bemærkning, jeg vilde gøre over for det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgfreds. Det mørke Syn, han udviklede, og som jeg for øvrigt erkender fra hans Standpunkt, kan have noget paa sig, saaledes som han naturligt er henvist til at se paa Sagen, blev ogsaa delt af et andet æret Medlem, hos hvem det forabafede mig i ikke ringe Grad. Det er, som enhver let kan se, det ærede Medlem fra Ribe (Bust), jeg sigter til. Det undrer mig at høre, at denne store Agrar... (Afbrydelse). Er han forsvunden? Ja, det gør ikke noget; derfor kunne vi andre jo godt tale — det forundrer mig i høj Grad, at denne ansete Agrar, den store Husmandsven, som det ærede Medlem for Ribe er, i alt Fald naar han selv taler, kunde se saa mørkt paa denne Sag, at han ikke kunde tillægge den nogen Betydning. Det var egentlig Summaen af hans hele Udvikling, at det hele slet ikke var noget værd. Han vilde ikke en Gang gaa saa vidt som det ærede Medlem fra Kristianshavn, som jo dog lod skimte en Mulighed for, at der kunde komme lidt ud af det, men det ærede Medlem fra Ribe brød fuldstændig Staven over Forslaget. Hans Argumentation var ogsaa derefter. Han betegnede f. Eks. den Række Lovforslag, vi have liggende for os fra et agrarisk Standpunkt, som Forslag af meget stor Betydning; men da han saa kom til dem i det enkelte, svandt de ind til slet ingen Ting. Han mente, dette var det magreste af dem alle sammen; men jeg skønner ikke, han havde Dje for, at noget af de andre var federe. Det eneste, som syntes at have rigtig Interesse for det ærede Medlem, og det kan jeg forstaa, for det stemmer med hans Standpunkt som Agrar og Husmandsven, var det, at der kunde komme 2½ Million til de Folk, der have Hartkorn, og naturligvis af den Størrelse, som det ærede Medlem fra Naas har. At det passer ham, skønner jeg meget godt, og jeg forstaa ogsaa, at han ikke sætter Pris paa, at Husmændene skulle have for fedt et Ben, hvis de kom ind i den Kommisjon. Vi vide jo, at det ærede Medlem selv holder af at gnave de Ben, han kommer i Nærheden af, og jeg skønner derfor meget vel, at der kunde vaagne noget